

HONTI LAPOK

A Hontvármegyei Jegyzők Egyesülete hivatalos lapja.

Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.
Egyesszám 24 fill.

Nyitótér sora 10 fill.
Hivatalos
a magánhirdetések
árszabás szerint.
Főbbizéri hirdetés-
nél árengedmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
IPOLYSÁGON.

Felelős szerkesztő:
HALÁSZ FERENC.

Megjelen
szombaton reggel.

Ankét az iskola ügyében.

Ipolyság, január 8.

Lits Gyula, vármegyénk főispánja egyéb nagyszabású koncepciói közt különösen nemes ambícióval hordja szívében közéletünknek egy évtizedek óta elintézetlen kérdését, a *középiskola* kérdését.

Ezt a holt pontra jutott kérdést galvanizálta legutóbb életre az által, hogy **Halász Ferenc** kérelmére egy ankétot hívott egybe, mely az oly égető közszükséglet képező iskola kérdését előtérbe állítsa.

Halász Ferenc a főispán felhívására az ankét tárgyaként a *polgári fiúiskola* eszméjét vetette föl, és e kérdés alátámasztására csoportosította érveit, melyeket következőkben adott elő:

Valamivel több, mint egy évtizede, hogy visszatartatlan erővel nyitott rést közkérdéseink közt a középiskola kérdése.

A tárgyi igazság ellen vétenék, ha azt mondanám, hogy a közel másfél évtized alatt e kérdésben nem tettünk semmit.

Volt ankét, bizottságosítás, kilincselés a miniszternél. De ez a szívünkhöz nőtt kérdés melyen elcsépeltségénél fogva hahotára kelene fakadnunk, ha olyan szomorú nem volna, semmit mondó, vagy nagyon langyos miniszteri kijelentések nyomán egy új világ rendszer jövő muzsikájának bizonyult.

Ezzel a gyönyörű szép ábránddal tehát ne bolondítsuk tovább egymást.

Nagyon illetékes helyről nyert információk útján jelezhetem azonban azt, hogy a kultuskormány részéről nem részesülnék oly rideg visszautasításban, ha az *ugyanevezett középiskola, a gymnázium, vagy reáliskola helyett, egy polgári fiúiskola megteremtését* tűznők feladataink élére.

Sok aggódó szülő nevében a legmelegebben ajánlom az értekezlet megszívlelésébe a *polgári fiúiskola* eszméjét, mert erősen hangsúlyozom, hogy a *polgári fiúiskola* ha benne a latin és francia nyelv fakultatív tanszéket nyer, a IV. osztályu gymnáziummal és reáliskolával egyenrangú és annak növendékei akadálytalanul fölmehetnek a gymnázium, vagy a reáliskola felsőbb osztályaiba.

Ezt a polgári fiúiskolát, ha a hozzávaló épületet saját erőnkől megad-

juk, rövidesen elérhetjük. És vele elérhetünk egy oly középiskolát, melynek tanterve, és a gymnázium és reáliskola IV. osztályának tanterve közt különbség esupán a latin, illetőleg a francia nyelvben van, melyre azonban fakultatív tanszéket kaphatunk.

És ez a különbség is emberi számítás szerint rövid idő alatt meg fog szűnni.

Csáky Albin gróf kultuszminisztersége idejében egy igazán ideális eszmének, az *egységes középiskola* eszméjének akart testet adni. Rövidebb ideig volt miniszter, semhogy tervét megvalósíthatta volna.

A külföld, melynek egyrésze a latin és görög nyelv tanítását a középiskolák legalább is alsóbb tagozatában mellőzte — példája lebegett előtte, hogy nálunk is megszabadítsa a középiskolák alsó osztályait a tanulókra nehezedő nyügtől és egy egységes iskola alakjában egyesíti a mai gymnázium, reál, és polgári iskolát.

Kérdem: az így felszabadult középiskola mi más, mint a mai polgári iskola valóban modern polgári formába öntve?

Addig is a mai polgári iskolát csak meg kell toldani latin és francia nyelvvel, és megvan a gymnázium, és reáliskola négy alsó osztálya.

A polgári fiúiskola eszméjét az ankét tagjai elég kedvezően fogadták. De mint az életben is az elérhetlen ideál jobban bolygatja ábrándvilágunkat, az ankét csak *végsszükségben* fogadta el a polgári iskolát, előbb azonban még egy legeslegutolsó kísérletet tesz a régi elérhetlen ideállal, a — *gymnáziummal*.

Csermák Ernő dr. indítványára ugyanis elhatározta az ankét, hogy vármegyénk törvényhatóságához indítványt nyújt be az iránt, hogy a középiskola alapot, mely a fiárvaház alapjával, a Winter Sándor-féle és a takarékpénztár alapítványával, valamint az Ipolyság által felajánlott 75000 koronával, mintegy 200000 koronát teszen ki — *egészítse ki a vármegye egy gymnázium felépítésére és felszerelésére szükséges összegre.*

Hálásan köszönte meg az ankét a főispánnak a köz iránt való önzetlen odaadásának azon újabb

bizonyítékát, hogy az ügyben legmesszebb menő támogatását és legközelebb egy *rendkívüli közgyűlés* összehívását megígérte.

Ez az első szép alkalom, hogy a törvényhatóság a székhelye emelése érdekében nemes áldozatot hozhasson.

*

Lits Gyula főispán e hó 7-én a vármegyei székház kistermében az iskola ügyben ankétot tartott, melyen meghívására részt vettek: Berényi Sándor, Csermák Ernő dr., Fodor Vilmos dr., Halász Ferenc, Hederváry Lajos, Herezegh Vince, Kácsor Sándor, Marek Károly, Pál István, Schreiber Aladár, Sztancsek Zoltán dr. és Vermes József.

Berkó István, Jagasich Sándor dr., és Wilhelm Károly dr. akadályozva voltak a megjelenésben.

Az ankét a következőleg folyt le:

Lits Gyula főispán: utal a középiskola kérdéseire, mely már rég foglalkoztat. A lefolyt 9 év alatt szerencsétlen volt a helyzet, a politikai és kormányválság, ugyszólván állandó volt e miatt is ez a kérdés vajudott. Két nehézség állandóan lebegett a kérdés fölött, az egyik a kultuskormány ellenvetése, hogy Ipolyság körül van véve középiskolákkal, a gymnázium tulsok, maga a korona is eilenzi azok szaporítását.

Most újabb eszme merült fel. **Halász Ferenc** vetette föl a *polgári iskolát* oly formában, hogy azt francia és latin tanszékkel ellátva, *iparkodjunk elnyerni.*

Ha a polgári iskolát e két tanszékkel felszerelve megkapnók, és tényleg elérhető az, hogy annak elvégzése után növendékei a felsőbb iskola V. ik osztályába telmehetnek, az *eszmét helyesnek és elfogadhatónak találjuk.* Erre nézve óhajtaná az értekezlet tagjainak véleményeit meghallgatni, s felkéri **Halász Ferencet** hogy előterjesztéseit adja elő.

Halász Ferenc: Másfél évtized meddő küzdelmei után melegen propagálja a *polgári fiúiskola* eszméjét, melynek még az év őszén való felállítása elérhető volna. Ide vonatkozó okfejtését vezető cikkünkben érintjük.

Sztancsek Zoltán dr.: az egységes középiskola eszméje megbukott. A kultuskormány a klasszikus nevelést nem akarja kizárni. A polgári fiúiskola haldokló intézmény, elvesztette azon hivatását, amit megteremtője neki szánt, hogy Németország mintájára hatalmas polgári középiskolát teremtsen. Levezető esatornája a középiskoláknak, és csak a proletariátust neveli. Ajánlja, hogy továbbra is a középiskolát kérelmezzük.

Csermák Ernő dr.: nincs elragadtatva a polgári iskola eszméj-től. Nem fog sohasem a középiskola színvonalán állni.

Jóllehet a papíron meg van az alsó osztályokban a paritás, az innét kikerült tanuló a felsőgymnáziumban előtélettel küzdene. A szülők ezt tekintetbe véve, más városba vionék gyerekeiket iskoláztatni. Viszont azonban, ha a polgári iskolát könnyebben megkaphatjuk, nem szabad elszalasztanunk. Indítványozza hogy a

középiskola után puhatolózunk először, s csak azután kérjük a polgári fiúiskolát, de akkor se áldozzuk föl a középiskolára már gyűjtött alapunkat a maga teljes egészében.

Schreiber Aladár: esatlakozik Csermák Ernő dr. indítványához. Tegyük még egyszer próbát, hogy a középiskolát kivihetjük-e? Ha határozott visszautasításban részesülünk, ő is pártolja a polgári iskolát, s ez esetben a középiskolára gyűjtött alapot a maga részéről teljes egészében felajánlandónak véli.

Vermes József: szintén esatlakozik Csermák Ernő dr. indítványához. Első sorban legyünk rajta, hogy gimnáziumot nyertünk, s ha ez nem lehetséges, legyen polgári iskola. Oly idők előtt állunk, hogy pressziót gyakorolhatnánk a választásnál a kormányra és csak oly képviselőt küldjünk, aki a középiskolát hozza.

Csermák Ernő dr.: Lukács-pártiak leszünk félesztendeig.

Schreiber Aladár: no no elveinket nem adjuk föl.

Berényi Sándor: Ismeri azt a határtalan elfogultságot, mely úgy a szülőknél, mint a társadalom rétegeiben a dédelgetett gimnázium iránt minden oldalról megnyilvánul. Mindenki lateiner pályára akarja fiát kiképeztetni. Hibás irány ez, különösen nálunk.

Szólok nem a gimnáziumot tartja egyedül üdvözítő iskolának. Ipolyság évtizedek óta törekedett arra, mint megyei székhely, hogy ezen iskolához jusson, de hiába, célját nem érte el, mert szomszédságában van mindenütt gimnázium. De ipolyság érdeke, hogy középfokú fiúiskolája legyen, azért annak megszerzését más alapokon és más irányban kell keresnünk. Véleményezi, hogy négy osztályú polgári fiúiskolát létesítsenek itt: azt kapcsolják össze latin és francia nyelvi oktatással, mi által megadatik a mód, hogy a tanuló a polgári iskola IV. osztályának végzése után átléphet a gimnázium vagy reáliskola V. osztályába.

Ez a négy osztály is jelentékeny nyereség volna a gyermekek házi nevelése és a szülők anyagi érdekeinek szempontjából. De nyereség volna ez azért is, mert a polgári iskola négy alsó osztálya éppen úgy és azon pályákra minősít, mint a gimnázium vagy reáliskola négy alsó osztálya. Azonfölül a polgári iskola mindenkor megfelel a hozzá fűzött és beléje helyezett magyar nemzeti nagy czéloknek, kulturális feladatoknak és törekvéseknek, mint legfőnyesebben bizonyít az ország 444 polgári fiú és leányiskolája, melyek legnagyobb részét a periferiákon, a nemzetiséglakta vidékeken állította fel, hogy ott fontos missziójukat teljesítsék.

Lankadatlan törekvés az önkéntességi joggal felruházott hét osztályú polgári fiúiskolának, mint igazán magyar nemzeti középiskolának megteremtése, mely minősíteni fog mindazon pályákra, melyekhez latin és egyetemi képzettség nem kell.

A legtöbb nyugati kulturállam főtörekvése a nevelésben a nemzeti irány; Németországban, a Skandináv államokban, Belgiumban Hollandiában stb. mind hangosabban követelik a latinizmus kiküszöbölését és a nemzeti irány megerősítését. Ezen irány hódít teret mindjobban nálunk is, melynek alapja a hét osztályú polgári fiúiskola.

Szólok esodálkozok, hogy a kir. tanfelügyelő oly kicsinylőleg nyilatkozik az egész polgári iskolai intézményről, holott neki éppen állásánál és hivatásánál kellene azt pártolnia. A polg. fiúiskolát leveztető csatornának nevezi, a polg. iskolai tanári kvalifikációt annyira dehonosztatja, mintha azok semmit sem tanulnának. Ezzel szemben szólok kijelenti — anélkül, hogy személyében bárkit is sérteni szándéka volna — hogy a mi kíválsóan a pedagógiai és gyakorlati készültséget és képzettséget illeti, sok középisko-

lai tanár sok polgári iskolai tanárnak tanítványa lehetne.

Herzegh Vince: ne kapaszkodjunk továbbra is lehetetlen után. Középiskolánál se a kormányra, se anyagi erőnkre nem támaszkodhatunk. A középiskola felépítése legalább 500000 kor. kerülne, míg a polgári iskolát a pénzügyi palotához viszonyítva, felépíthetjük 120000 koronáért.

Fodor Vilmos dr.: meg kellene pontosan tudni a kormánytól, hogy mennyibe kerül az általa előírt építkezés. Es nem lehetne-e az építési alaphoz esatolni a Halmay és Daesó féle alapítványokat?

Hederváry Lajos: A multak után midőn egy város mint a vármegye és annak főispánja minden lehető megtesz a gimnázium érdekében és eredményt még sem tudott elérni — a gimnáziumról beszélünk nem lehet. Azt bevégzett ténynek kell tekintenünk, hogy mi gimnáziumot nem kaphatunk. De kaphatunk azonnal polgári fiúiskolát. S miután Ipolyságra lét szükség egy fiú iskola, midőn a polgári fiúiskola latin illetőleg francia pótlóval egyrangú azzal a gimnáziummal — ezt az alkalmat meg kell ragadnunk. Ha fizik valaki s adnak egy rendes téli kabátot és erre azt mondaná: nekem csak egy szkunksszal béelt téli kabát kell, ugy-e kinevetnék? Ugy vagyunk ezzel is, nekünk okvetlenül kell egy középiskola, felajánlanak egy polgári középiskolát, de ezt nem fogadjuk el, mert nem gimnáziumnak hívják. Ez a kérdés elsősorban az apákat érinti. Ha az a polgári fiúiskola egy árnyalattal kevesebbet tud is produkálni ezt a kis veszteséget az apa bőven behozza azzal, hogy nem kénytelen 9—10 éves gyermekét a gondos szülői kezekből idegen kezekre bízni.

A tanfelügyelő egy egész vad beszédet vágott ki a polgári iskolák ellen, de ez a vadbeszéd úgy látja a vármegyének is szól, mert eddig is azt tapasztalta, hogy a tanfelügyelő Hontnak nem a legjobb barátja — pedig ha idegenből szakadt is ide, hivatati állása megköveteli, hogy azzal a megyével a melynek tanügyeit vezeti tanügyi érdekeivel azonosítsa magát. Legutóbb kijelentette, hogy ha rajta függne, a leányiskolát is elvitetné.

Halász Ferenc: no ugyan ő rajta nem függ.

Hederváry Lajos: a polgári fiúiskoláról pedig kijelentette, hogy megkapnók, ha ő akarja, de nem akarja.

Halász Ferenc: no akkor biztosan megkapjuk.

Lits Gyula (esenget) kölesönös vélemények meghallgatásáról lévén szó, nincs helye személyes izü megjegyzéseknek.

Marek Károly: felvilágosításul előadja, hogy a Halmay és Daesó-féle alapítványok helyhez vannak kötve.

Kátsér Sándor: a polgári iskola ellen való ellenvetéseket ő is osztja. A francia école civilek is elvesztették létjogultságukat, helyettük ipari és kereskedelmi szakiskolákat szerveznek. Létesítsünk mi is hasonló szakiskolákat. Meg van győződve, hogy annak az egész országból akadnának növendékei.

Sztancsek Zoltán dr.: a polgári fiúiskolák új típusa a VII. osztályú polgári iskola lesz, Ennek az építési és felszerelési költségei pedig ugyanannyira fognak rugni, mint egy középiskoláé.

Lits Gyula: összegezi az elhangzott véleményeket. A gimnáziumnak, a polgári fiúiskolának is vannak barátai, szószólói. Ő se tarja panaceának a polgári fiúiskolát, mert a szülők nagyrésze arra törekedne, hogy fiaiknak minél magasabb képzettséget adjanak, máshová vinnék. A gimnáziumot tehát egyelőre még ne ejtsük el. Ugy látja hogy a polgári fiúiskola építése is majd nem annyiba kerülne, mint a gimnáziumé. Ha azonban a kormány elvi akadályokat támaszt a gimnázium körül, akkor fogadjuk el szivesen a polgári iskolát. Legyünk még néhány héttig türelemmel, míg a válság kialakul. Ha

esetleg ő nem, de utódja is belátva a kérdés fontosságát, bizonyára komoly előterjesztést tesz a kormányhoz a kérdés megoldása körül.

Vermes József: vigyük a kérdést a törvényhatóság elé, mely idáig a székhely érdekében még ugy se tett semmit. Kérjük a törvényhatóságot hogy szavazza meg azt az összeget, ami szükséges még a gimnázium építési alapjához. Ennek keresztülvitelére kérjük meg a főispánt, ki ezzel vármegyénkben örökre megörökítendő a nevét.

Csermák Ernő dr.: ő is sürgősséget lát a dologban, és kéri a főispánt, hogy ő, aki lelkiileg velünk érez, ismeri a gyainkat, törekvéseinket, azokat ő is mindenkor a szívében hordta, a közel jövő aggodalmas eshetőségei közt, ez ügyben maga vezető az elhatározó teendőket. Indítványt fog benyújtani a törvényhatósághoz, melyben kéri fogja azt, hogy a gimnázium felépítése és berendezéséhez még hiányzó összeget megszavazza, a kormánynak a gimnázium felállításához felajánlja.

Lits Gyula: meghatva fogadja az irányában nyilvánuló bizalmat. Jó lelekkel mondhatja, hogy minden közérdekű dolgaink előbbre vitelét önzetlen odaadással iparkodott előmozdítani (életük felkiáltások: *nyaz! ugy van!*) kijelenti hogy a rendkívüli közgyűlést sürgősen össze hívni fogja, (lelkes éljenzés.)

Erre az ankét a főispán lelkes éltetésével véget ért.

Egy havi közigazgatás.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 5-én tartotta rendes havi ülését Lits Gyula főispán elnöklété alatt. Az előadókön kívüli a választott tagok közül jelen voltak: Bolgár János, Ivánka István, Ivánka László, Somogyi László, Jankovich Béla dr. és Wilczek Vilmos gróf.

Távolmaradását sürgőnyileg mentette ki Czobor László, ki a vac-dregelypalánki vasut mozdonyának elromlása következtében maradt le az ülésről.

Elnök főispán az ülést megnyitván üdvözölte a közíg. bizottságot az új év alkalmából, mely meleg hangu szavakat Bolgár János köszöntö meg a közíg. bizottság nevében.

Albizottságok.

A közíg. bizottság albizottságait szavazólapok után 12 egyhangú szavazattal 1910. évre a következőleg alakította meg:

I. árva és gyámhatósági II-od fokú küldöttség, Választva Sági Benő, Ivánka László ren. tag, Jankovich Béla dr. pöttag, a főispán által kinevezve Bolgár János, Sztancsek Zoltán ren. tag, Wilczek Vilmos gróf pöttag.

II. Fegyelmi választmány. Törvényhatóságok Czobor László, Sági Benő ren. tag, Jankovich Béla dr. pöttag. Állami közegek Sztancsek Zoltán dr, Draskóczy Jenő ren. tag Hiersch Károly dr pöttag.

III. Erdőrendészeti elsőfokú hatóság. Elnök: Marek Károly, Tagok: Berkó István alelnök, — Bolgár János.

IV. Erdészeti másodfokú kihágási bíróság I. Tanács Somogyi László, Ivánka István, II. Tanács Bolgár János, Wilczek Vilmos gróf rendes tagok. Jankovich Béla dr, Draskóczy Jenő, Salkovszky Ferenc dr, Sztancsek Zoltán dr pöttagok.

V. Megyei pótdadó és utadó felszámolási bizottság. Czobor László, Jankovich Béla dr, Konkoly Thege Sándor, Somogyi László.

VI. Börtönvizsgáló küldöttség: Az ipolysági kir. ügyészség fogházára nézve: Berkó István és Bolgár János, Sztancsek Zoltán dr., Nyáry Alfonz br. Korpónai kir. járásbírói fogház: Nyáry Alfonz br. Vámosmikolai kir. járásbírói fogház: Jankovich Béla dr.

VII. Elítéltek szabadságolását véleményező küldöttség: Marek Károly, Somogyi Béla.

VIII. Törvényhatósági ipartanács: Bolner Pál, Cserven János, rendes tag. Heffter Richárd, Schreiber Gábor, pöttag.

IX. Féléves jelentést egybeállító albizottság: Lipcsey Ervin dr. Jankovich Béla dr.

X. Kiszétozodók felállítására vonatkozó bizottság. Tagok: Lipcsey Ervin, Berkó István, Bolgár János.

XI. Tanítói nyugdíj bizottságba: Nyáry Alfonz br. Berkó István rendes tag, Salkovszky Ferenc dr. pöttag.

Közegészségügy.

A heveny fertőző megbetegedések közül még mindig a *Tifusz* fordult elő nagy számmal. *Tifusz* betegség volt Ipolyság, Egyházmáráth, Visk, Alsórákonca, Ipolypászto, Ipolykiskeszi, Nagypeszek, Ipolyzakállos, Tésa, Ipolybél, Lontó, Perőcsény községekben. Különösen a vámosmikolai járásban volt több beteg. Novembertől maradt 36, decemberben szaporodott 40-nel, összesen 76, ezek közül gyógyult 49, elhalt 4. Gyógykezelés alatt maradt 23. — *Vörheny* volt Ipolyság, Felsőtur, Dalmad, Zebegény községekben, — novembertől maradt 5, szaporodott 8, összesen 13, gyógyult 8, elhalt 3, ápolás alatt maradt 2. — *Kanyaró*: Márianosztra, Szob, Korponán, összesen 77 eset ápolatott, gyógyult 70 meghalt 3, ápolás alatt maradt 4. — *Roncsolótoroklob*: Ipolyvisk, Drégelypalánk, Kisőved, Nagymaros. Zebegény összesen 8, gyógyult 4, elhalt 1, ápolás alatt maradt 3. *Hökhurut*: Középpalotján 10, mind a 10 gyógyult.

Az iskolák közegészségi szempontból vizsgálva lettek, járványok miatt zárva volt felsőpalotjai, felsőszermerédi, bagyani, és bacsófalvai iskolák.

Orvostörvényszéki boncolás volt Szénavárott egy égés folytán elhalt gyermek hullán és egy orvosrendőri hulla szemle Ipolyságon, egy öngyilkosság folytán elhalt férfi holtesen.

Kilenc dajkaságban adott gyermek felett gyakoroltatott hatósági felügyelet, mind a kilenc egészségi állapota és gondozása kielégítő.

Gyógyszertárak vizsgálva lettek. A gyógyszerárak állapota jó, a korponai gyógyszerész ellen történt feljelentés a gyógyszer késedelmes kiszolgáltatása miatt az ügy az első fokú közegészségügyi hatóságnál van.

Gyárak, mészárszékek, pékműhelyek, boltok szikvizgyárak, korcsmák vizsgálva lettek említésre méltó rendellenesség nem tapasztaltatott.

Állategészségügy.

Mult évi december hónapban a törvényhatóság területén az állategészségügyi viszonyok kedvezőek voltak.

Sertésorbánc Bátorfalu 2, Nagymaros, Garamsalló 1—1, és Nagyörzsöny községekben 2 udvarban lépett fel.

Rühkór: Ipolynagyfalu 4, Deménd 1, és Ipolyszakállos községekben a juhok között egy udvarban lépett fel.

A betegségek elfojtására a kellő intézkedések megtettek. —

Iskolai pótdadó ügye.

A már régóta huzódó s a tisztviselőkre kivetett iskolai pótdadó ügye kerülővén szőnyegre, előnként főispán közölte a közg. bizottsággal, hogy belügyminiszter ur ezen ügy tárgyalásánál érdekeltég folytán saját kérelmére — helyette az elnökléssel Janovich Béla biz. tagot bízta meg. A közg. bizottság a tanfelügyelő előadói javaslatához képest akként határozott, hogy a *hitfelekezetekhez tartozó állami és közigazgatási tisztviselők fizetéseire illetőleg nyugdíjaira a 12 fél százalékos hitközségi iskolai pótdadó kivetést jogosnak tartja s a felebbeséseket elutasítja.*

Közgazdaság.

Rázgha Ernő közgazdasági előadó ezeket jelenti: Mult havi jelentésem folytán a rovarfajta állomás ártirt hozzá, hogy az általam Hesseni légynek vélt kártétel valószínűleg a fritt légygé, mire buza töveket beküldtem, azt az állomás megvizsgálta s 1590 1909. számú leiratában nekem igazat adott, ennél fogva fen tartom multkor tett javaslatomat s kérem a szerinti intézkedést, annál is inkább, mert ezzel kizsákdaink boldogulhatását illetőleg két célt vélek elérhetőnek. A hesseni és a csikós lábu buza légy nagyobb mérvű fellépésének megállítását s egyúttal az ezek irtását célzó tartók leszántások által, gazdaságaink nagyobb jövedelmezhetőségének lehetőségét.

Albizottsági ülések.

Az ülés befejeztével az árvaügyi felebbezési választmány, utadó felszólamlási és erdészeti II. foku albizottságok tárgyalták le a beérkezett ügyeket.

A képviselőválasztók névjegyzéke.

A vármegye központi választmánya legutóbbi tartott ülésében állapította meg az országgyűlési képviselőválasztók 1910. évi végleges névjegyzékét.

E szerint: az *ipolysági* választókerületben a választók száma 2638 a mult évihez viszonyítva szaporodás 4.

az *ipolyszalkai* választókerületben a választók száma 2905 a mult évihez viszonyítva szaporodás 85.

a *korponai* választókerületben a választók száma 3586 a mult évihez viszonyítva szaporodás 12.

A vármegye összes választóinak száma tehát 9129, mely szám a mult évihez viszonyítva 101 szaporulatot tüntet fel.

A hontnémeti—selmecbányai vasut.

A kereskedelemügyi minister *Lits* Gyula főispán mint a hontnémeti—selmecbányai h. é. vasut kiépítését tervező érdekeltég megbízottjának a hontvármegyei h. é. vasut Hontnémeti állomásától kiágazólag Berencsfalu és Szentantal községek érintésével Selmecbányáig vezetendő h. é. vasut vonalra 1907. év november 22-én kiadott és mult évben megújított előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára megújította. Mint értesülünk a vasut építést a tavasz folyamán már megkezdik.

A tejzúsora.

(Levél a szerkesztőhöz)

Drégelypatánk, január 6.

Kedves Barátom!

Egyed meg, hogy a *Honti Lapok* január 1-ik számában közölt és „*Meghírsült Tejzúsora*” című cikkekre néhány észrevételt tegyek.

Előre kell boesátanom, hogy én is egyike vagyok azon vidéki tejtermelőknek, akik a *tejkarteltól távol állanak*, — tehát teljesen érdektelen vagyok velök szemben. — De kénytelen vagyok védelmőkre kelni, vagy ha nem is védelmőkre, — mert *eljárásukat magam is elítélem*, — *tej ár felemelést nem lehet puesszerűleg elintézni* — de meg motiválom mily indokok vezethették a kartell tervezőit az ár felemelési kísérletre.

Először is a tejzúsora szót nem lehet ezen esetre alkalmazni. Ha egy tejkereskedőkből álló komplexumnak minden kiadását beleértve pl. 20 fillérbe kerül a tej literje, és ez a konzorcium felemeli 28 30 fillérre az árat ezt lehet tejzúsorának nevezni, de a tej termelők ha egyesülni akarnak ez csak kartelnek nevezhető, s emelheti az árat tetszése szerint úgy, mint vas kartell, üveg kartel, mütrágya kartel és sok más kartell.

Hogy az országnak nagyon kevés városa lehet, már, hol a tejet még mindig 16 fillérért árulják, az bizonyos, hogy ez az ár nem maradhat meg soká, azt az alábbiakban fogok igyekezni meggyőzőleg kimutatni.

Egy kisebb tejtermelőt fogok például felvenni, akinek van 10 tehene. Csináljuk meg ennek a tehenészetnek az évi mérlegét. Közbevetőleg megjegyzem, hogy téves a mult heti cikk ama passusa, hogy a takarmány olcsó. A korpa sohasem volt oly drága mint most, a széna is elég drága, hát még a szalma! pedig abból sok kell ám a tehenészetben, mert ott a tisztaság a fő!

Kiadás:

10 tehén naponta á 2 kg. korpa 180 napra 36000 kg. á 10 k. 360 K.
7 kg. széna 245 napra = 171 q á 6 k. 1026 „
20 kg. takarmányrépa 180 napra = 360 q á 4 k. 360 „
5 kg. alomszalma 365 napra 182½ q á 4 k. 730 „
Jégverembe 60 szekér jég á 4 k. 240 „

Tehenes évi bére 480 „
Istállóépület évi bére 50 „
Olaj világításhoz 1 évre 50 kg. 50 „
Fejő, hűtő és szűrőedények évikopása 50 „
Apaállathoz hozzájárulás 40 „
10 tehén áraba fektetett 4000 k.
tőke 5% kamata 200 „
4 havi nyári takarmányozás értéke 800 „
4380 K.

Bevétel:

10 tehén naponta 6 liter tej
365 napra = 21900 l. á 16 fill. 3564 K.
10 db. borju á 60 kor. 600 „
120 szekér trágya á 2 K. 240 „
4344 K.

Ebből a kimutatásból, mely a legreálisabban van számítva látható, hogy 16 fillérel, ma már csak 100 tehénnel lehet reuzálni, de ott se sokáig. A tehén ára oly magas és folyton emelkedőben van, hogy a befektetett tőke évenként 10 százalékkal elemelkedik, a korpa 11 K. ma azelőtt volt 6—7 korona. Kis termelőnek meg épen rá kell fizetni. Igaz, hogy egy kis gazda kinek van 1 vagy 2 tehene ki maga gondozza marháját, tejhűtésre és egyéb higénikus dolgokra nem költ, képes lesz ezentul is 16 fillérért, vagy talán olcsóbban is tejet szolgáltatni, az lehetséges, de a 10—20 tehénnel bíró tehenészetek, hol a költség nem oszlik úgy meg, mint a nagy tejtermelésnél, nem bírnak 16 f. rel prosperálni, az tény.

Hogy meddig lesz a tej Ipolyságon 16 f. és midőn, azt is megjósolom: Körül-belül az őszig, vagyis addig, míg a pesti tej szerződések megújításának ideje el fog érkezni. A pesti tejkereskedők a mult ősszel szerződtek az Ipolyság vidéki tejtermelőkkel literenkint a termelő állomás 15 fillér, mivel a tejárakat most 4 f.-rel emelték, tehát az ősszel 3—4 f.-rel drágábban is fognak szerződni, akkor fizetnek 18—19 fillért literenkint, minden költség a kereskedőé. Ekkor már a most kartelba lépni akaró kistermelők nem lesznek fenyegetve, mint most, azon veszedelemtől hogy egy 400—500 litert termelő földbirtokos 16—18 f.-rel vállalkozik Ipolyság összes tejszükségletének fődözésére, akkor tehát egész bátran föl fogják emelhetni 4 fillérrel a tej árat.

De ez nem is olyan nagyon érinti az ipolysági családi háztartásokat; még 20 f.-rel nagyon meg lehet élni; hol van ez a 30 f.-től, mit már fizetnek Pesten, Pozsonyban!

Ipolyságon egy család átlagos fogyasztása 1 és fél liter tej naponta, tehát 6 f.-rel lesz több kiadása naponta esetleges 20 fillérres árnál ez nem fog senkit a tönk szélére juttatni. Hanem ha már 20 f.-ért fog a publikum fizetni egy liter tejet, akkor a hatóságok kötelessége leend, hogy az a tej az utolsó cseppig tiszta, egészséges tej legyen. *Hatósági ellenőrzés alá kell a tej eladását Ipolyságon venni: ajánlám e célból a következőket:*

1. Minden tejárus tartozna, mondjuk évenként 10 K.-val iparengedélyt váltani; enélkül nem lenne szabad tejet eladni a város területén, csak akinek ilyen engedélye van. Ezzel azok a piszkos fazekakban árusító tejevizező kis milimárik, ki lennének a városból szorítva, kik csak fertőző baktériumokat szállítanak ma a városba. Tehéntőgyét sohasem mossák, a trágyaszag teljesen kiérzhető az ilyen tejből.

2. Tejet literezni után nem szabad, csak zárt kannákban lenne az házhoz szállítható, vagy tejesarnokban mérhető.

3. A hatóság esetenként a tejeskannákból próbákat vesz, és azt vegyelemzi.

4. A kannákba mért tej mennyiségét is ellenőrzi, hogy megfelel-e a szállított mennyiség az eladott mennyiségnek.

5. Az engedélyesek jegyzékéből a tejárúsítók, tejtermelők lakohelye ismeretes lévén, a hatóság többször váratlanul tartana istálló vizsgálatot a vidéken is az illető tehenészetekben. A hatósági állatorvos közbenjöttével megvizsgáltatnának a tehenek nines-e náluk tőgy tuberkulózis, vagy más fertőző baj. Az istállóban a megfelelő tisztaság van-e? meszelik-e legalább évente kétszer? van-e a trágyalének elég gyors kifolyása az istállóból? a fejés előtt megmossák-e a tehenek tőgyét a tehenek farkait mossák-e naponta, ninesenek-e rajta trágya csimbók, melyek a fejéskor leghamarább a fark veresése utján jutnak a fejő edénybe.

6. Közelelendő volna minden tehenészet tulajdonosa, honnét az ipolysági fogyasztásra termelik a tejet, hogy a fejésnél oly új fajta fejősejtárokat használjon, melynek teljesen zárófödele van és szűrővel van ellátva s már a fejésnél teljesen tisztán kerül a tej az edénybe s a tehen nem vagdalhatja a tej közé az ammoniákat és egyéb fertőző anyagokat. Azonkívül a sejtárból egy négyszeres szűrővel elhatott, minden fejéskor följuttatott vatta szűrőn szürendő a tej a jeges vízbe állított hűtőbe. Ez is megvizsgálandó volna; továbbá, hogy minden tejtermelő, kinek 10 tehené van, köteles egy jégvermet tartani, amelybe legkevesebb 30 szekér jég lenne hordva télenkint. A kisebb tejtermelőknél pedig igazolni kell, hogy valamely falubeli jégverembe hordják a tejuket éjjelre.

7. A nyári 6 hónapban a tej jéggel lenne hűtendő.

8. Az istállóban legyen szappan, tiszta törülköző, mellyel a fejő egyén minden fejés előtt kezeit megmoshatja.

9. Minden fejéshez tiszta fehér kötény köendő fel a fejő egyén által.

10. A tejszállító kannák hetenkint legalább egyszer szódával kiforrálandók lennének, naponta pedig meleg vízzel tisztára mosandók és szárazon kitörölendőek, azonnal a városból való visszahozatal után, hogy a tej meg ne savanyodjon bennük. A tejevők a tej kiöntése után vizet tartoznának önteni a kannákba, hogy addig is, míg a kannákat hazaviszik ne keletkezzen tejsaverjedés.

Azt hiszem Kedves Barátom, ha az ipolysági közönség a fenti 10 pontban ajánlottaknak pontos betartásáról meg fog győződni, szíves örömmel megfogja az ilyen tért a 20 f.-t fizetni, mert nyugodt lesz, hogy nem kell tifusz, tuberkulózis és egyéb bajoktól tartania, hanem igazi tápláló italhoz fog jutni,

Fogadd baráti kézzszorításomat
Alsóöri Farkas Géza

A h é t r ől.

— január 7.

A farsang.

Carne vale! Ezzel köszönti az olasz vízkereszt ünnepén a farsang első napját. Fura észjárás ugyebár, hogy valaki arra készülődik „no most kimulatom magam istenigazában” és nagyokat sóhajt közbe-közbe, de meg van a magyarázata. Ismerik bizonyára Tell Vilmos meséjét. Nos ez a derék ur jókedvűen füttyürészett, amikor a legmagasabb hegyekre kapaszkodott fel nagy ügyyel-bajjal ám ha völgynek vitt az útja, egyszerre csak lelohadt a kedve és könnyes szemmel gondolt az újabb kapaszkodóra. Szakasztott ilyen az olasz ember gondolkodása is; előre látja a hét sovány esztendőt, s ez teszi keserűvé a jókedvét. „Isten veled hús!” Carne vale!

Most, hogy a farsangról esik szó, hadd mondunk egyet-mást a történetéből.

A legtöbben latin eredetűnek tartják és az aranykor boldog emlékére rendezett ósrégi népviseletekből a szaturnáliákból származtatják, míg mások a római „dies februatae”-kon tartott luperkáliákban keresik a mi Karneválunk őseit. Ha azonban a farsangi szokások természetét vizsgáljuk, valószínűnek kell tartanunk, hogy az egész cééó kampániai származású és valami Paculla Anna nevű polgár honosította meg Rómában, úgy Kr. e.

Akkor még nem lehetett olyan közkedvelt dolog, mint manapság, különben aligha kövezték volna meg érte közönséges utonálló gyanánt a megismertetőjét.

Igaz, hogy a farsangi estélyeknek akkor még a neve se volt valami szalonképes, valamint hogy álarcot sem tisztán azért viseltek, hogy egymásközé évődve mondhasák: „Ismerlek szép maszka.” Nem ám. Ezek a bakkanaliák — ez volt a nevük — később valahogy sógorságba keveredtek a szaturnáliákkal, de hogy, hogy, nem nagyon lezüllöttek.

Nero idejében már mint undok kicesapongások és fajtalan tobzódások napirenden vannak és elterjednek egész Közép-Európában.

A kereszténység csupán óriási küzdelmek árán bírja ezeket az orgiákat a mai álarcos bálók nivójáig emelni, de bárhogy szeretné is nem tudja teljességgel kiirtani. S bizony, ha úgy végig nézünk egy álarcos menetet Madridban, Sevilleben, Nizzában, Achenben, vagy akár Párizsban, amint tolong az a sok dominó meg maszka, a villanófényben uszó bulvárdokon akaratlanul is Dionysos jut

eszünkbe a maga kíséretével. Mintha csupa szatir, szíró, faun, fauna, nimfa, driád és bakkasno kavarogna előttünk örült tarkaságban. Micsoda kép?! Olvasták-e a „Ouo vadis“-t? Émiékeznak az Agrippató ünnepére? Ilyen lehetett az.

Párizsban a Louvre galériájában ott lóg a többi közt Rubens művészi vászna a „Kermesse flamande.” Megáll előtte egy szellemes francia ur s einézi jó sokáig azt a duhaj, részeg parasztesoportot, ami ott a képen a falusi buesut ábrázolja, majd ártatlan arccal fordul oda a szomszédjához s kérdi:

— Ugyebár ez a farsangot ábrázolja? Jó m.ulaást!

— **Eljegyzések.** Marczel Agoston áll. főgim. tanár Szolnokról eljegyezte Berényi Mariskát Felsőtúron.

— Hell Jenő dacsókeszi földbirtokos új év napján eljegyezte Benke László sülkyi-pusztai földbirtokos és neje Graca Berta leányát Margitot.

— Márkus Desző a balassagyarmati Gazdák Biztosító Szövetkezetének titkára e hó 6-án jegyezte el Mocsary Arankát Ipolyságon.

— Kerekács István ipolysági fodrásmester eljegyezte Gajdosik Kornéliát, Gajdosik Samu leányát Breznóbányán.

— **A kir. törvényszék tanácsai.** Kir. törvényszékünknel e hó 2-án tartották meg a teljes tanácsulást, melynek tárgya a fegyelmi bíróságnak sors húzás útján való megalakítása s a váltó és kereskedelmi ügyekben, bíraskodó kereskedelmi ülnökök megválasztása volt. A fegyelmi bíróság rendes tagjaivá Korláth György és Fekete Imre, póttagjaivá pedig Oravetz Béla és Dabis Antal dr. kir. törvényszéki bírák sorsoltattak ki. Kereskedelmi ülnökké: Heffter Richárd, Gansel Armin, Berezeller József, Kátser Sándor, Vermes József, Berezeller Lajos és Moldoványi Istvánt választották.

Az ipolysági kir. törvényszék többi tanácsai a következők: I. Polgári tanács. Elnök: Martinovich István kir. törvényszéki elnök. Hely. elnök: László Sándor. Bírák: Dabis Antal dr. (váltó és kereskedelmi ügyek előadója.) László Sándor (esődügyek előadója). Korláth György, Fekete Imre (esődbiztos).

Polgári felebbezési tanács: Elnök: Dabis Antal dr. Hely. elnök: Korláth György. Bírák: Dabis Antal dr. Korláth György, Fekete Imre.

I. Büntető tanács: Elnök: Martinovich István kir. törvényszéki elnök. Hely. elnök: László Sándor. Bírák: Süteő István (előadó). Fekete Imre. Pótbíró: László Sándor.

II. Büntető tanács: Elnök: Martinovich István kir. törvényszéki elnök. Hely. elnök: Fekete Imre. Bírák: Süteő István, Fekete Imre. Pótbírák: László Sándor, Korláth György.

Vádtanács: Elnök: Martinovich István kir. törvényszéki elnök. Hely. elnök: László Sándor. Bírák: Korláth György (vádtanács előadó). Süteő István (felebbv. előadó). Pótbíró: Fekete Imre

Esküdtszéki főtárgyalási tanács: Elnök: Martinovich István kir. törvényszéki elnök. Hely. elnök: Fekete Imre. Bírák: Süteő István (előadó). Fekete Imre. Pótbírák: László Sándor, Dabis Antal dr.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladokot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára övegenként 4.— korona.

Telekkönyvi előadó: Oravetz Béla kir. törvényszéki bíró.

Központi vizsgáló bíró: Oravetz Béla kir. törvényszéki bíró. Helyettese: Korláth György kir. törvényszéki bíró.

— **A munkáspénztár köréből.** Az ipolysági ker. munkásbiztosító pénztár e hó 7-én tartotta rendes havi gyűlését, melyen a folyó ügyeken kívül az al-elnöki választást ejtették meg. Egyhangúlag Silberstein Samu igazgatósági tagot választották meg. A leköszönt Hajnal József igazgatósági tag helyébe Darida István póttagot, rendes tagnak hívták be.

— **Protestáns bál.** Marek Károlyné és Nyáry Alfonz báró kezdeményezésére február hó 1-én az ipolysági evangélikus templom részére beszerzendő harangok költségeire tánc-estét rendeznek. A tánc-est előkészítésével megbízták Nyáry Alfonz báró, Hederváry Lajos, Csompó Edét, Czobor Miklóst, és Fodor Rikardot. A bált Ipolyságon ritkán látott arányokban óhaj-ják megtartani, hogy ezzel egyrészt fel-élesszék a már csak nem feledésbe ment „honti bálók“ hírnevét, másrészt hogy a jótékony célnak is mentől több jövedelmet szerezzenek. A bál védőül Lits Gyulát, Ivánka Lászlót Händel Vilmos és Laszkáry Pált, ledi patronesszekül Ivánka Lászlónét, Marek Károlynét és Laszkáry Pálnét kérték fel. A bizottság elnökségét Berkó Istvánné, Csermák Ernőné drné, Draskóczy Jenőné, Ivánka Istvánné, Haydin Károlyné. Kátsér Sándorné, Konkoly T. Sándorné, Kovács S. Endréné drné, Krupicz Istvánné, Lipsey Ervinné drné, Martinovich Istvánné, Somogyi Béláné és Vermes Józsefné töltik be. Megalakult ezenkívül egy 600 tagú férfi és női rendező bizottság, melyben minden vármegyénkben számoztató szerepel. A bálon pezsgőt, bort, sörte, teát, likőroket valamint cukrász süteményeket a hölgybizottság tagjai fognak elárúsítani, úgy azonban hogy kínálni, vagyis báli mű nyelven kifejezve pumpolni senkit sem fognak. Ejjékor a bizottság által beszerzendő 200 drb. szebb-nél-szebb nyereséget tárgyat fognak ki-sorsolni. Midőn meg megemlítjük, hogy az ételeket a Farszky nővérek elsőrendű konyhája, a zenét pedig a Rudi bandája fogja szolgáltatni — mindazt elmondottuk amit a bálról eddig jelenthetünk.

— **Szilveszter est.** A 25-ösök asztaltársasága december 31-én kabaréval egybekötött táncmulat-ságot rendezett Buzás Béla szurdoki vendéglős összes helyiségeiben, A jelen volt hölgyek névsora a következő. Ambrózy Zoltánné, Csabafi Arnoldné Csiba Gizella és Adélka, Csóka Józsefné, Friml Gyuláné, Gibebe Jánosné, Galina Béláné, Komáromy Istvánné, özv. Kresko Ferencné, Margitka és Ilonka, Rédey Józsefné, Szmolenszky Vimosné Székely Dezsóné.

— **A Hontmegyei Népbank közgyűlése**
A hontmegyei Népbank részvénytársaság e hó 23-án d. e. 10 órakor Ipolyságon, az intézet helyiségében VI-ik évi rendes közgyűlést tartja Konkoly Th. Sándor elnöklété alatt. Tárgysor: 1. Az 1909. évi zárszámadás és mérleg felülvizsgálása. 2. Az igazgatóság jelentése és az abban foglalt javaslatok elintézése. 3. A felügyelő bizottság jelentése. 4. A nyereséget feletti

rendelkezés. 5. Megbízatása az igazgatóságnak, hogy alkalmilag az intézet számára megfelelő házat vehessen. 6. Elnök, alelnök, igazgató, 2 helyettes igazgató, 24 igazgatósági tag és 5 felügyelő bizottsági tag választása.

— **Közkórházunk fejlesztése.** Belügy-minister az ipolysági közkórház kibővítés költségeire szükséges 62000 koronás kölcsön felvételét engedélyezte s megengedte, hogy ezen kölcsön törlesztésére szolgáló évi 3317 kor. a kölcsön, végleges visszafizetéséig a közkórház költségvetésébe is be-állíttatván, a közkórház jövedelméből fedeztessék. Együttal jóváhagyta az ipolysági közkórház 1910. évi költségvetését a napi ápolási díjat 1 k. 70 fill. ben állapította meg.

— **Tavaszi a tétben.** Márianosztrán, mint nekünk írják, a múlt éjjel égiháboru volt. villámlással, menydörgéssel és erős szélviharral. Egyáltalán tavaszi időjárás van s a minap ibolyát is szedtek az erdőben.

— **Felolvasás.** E hó 6-án d. u. a városház kistermében Trupp Kálmán tűzoltósági tiszt mint egy 70 tűzoltó jelenlétében a tűzrendészet és tűzoltóság szervezéséről hasznos felolvasást tartott.

— **Fegyelmi egy rendőrkapitány ellen.** Szekszárdról jelentik: A város képviselő-testülete Molnár János volt korponai városi rendőrkapitányt több rendbeli szabálytalanság, hivatali mulasztás és az ellene folyó fegyelmi vizsgálat miatt állásától fölfüggesztette és elrendelte ellene a fegyelmi eljárást.

— **Távbeszélő Szobon.** Kereskedelemügyi miniszter engedélyt adott Luczenbacher Pálnak, hogy szobi iparvasútja mentén vasúti távbeszélő berendezést létesíthessen és azt üzembe tarthassa.

— **A postakocsin utazni tilos.** A személyszállításra be nem rendezett postakocsik kocsisai igen gyakran vállalkoznak utasok szállítására is, bár a postakocsisok részére kiadott szolgálati utasítás ezt a leghatározottabban megtiltja. A postakocsisok eljárása számos esetben büncselekmények elkövetését mozdította elő, mert a fölvetett utas a postakocsi tartalmát elrabolta, sőt a kocsi is meggyikolta. Az ilyen esetek megismétlődésének meggátolása, valamint a postakocsisok személybiztonságának és a kinstár érdekeinek megvédése céljából a belügy-miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve a személyszállításra be nem rendezett postakocsikon való utazást megtiltotta. A postakocsist, a ki ezt megszegi, 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, az utast pedig 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják büntetni.

— **A törvénykezés köréből.** A budapesti kir. ítélő tábla Götz Károly kir. járásbírói és Lehoczky József kir. törvényszéki napidíjasokat saját kérelmükre nyugdíjba helyezte.

— **A hesszeni légy.** A földmívelésügyi miniszter a hesszeni légy elleni védekezés módjának megbeszélése végett megbízta Jablonowszky József kir. tanúesost, az m. kir. áll. rovarani állomásfőnökét, hogy vármegyénkbe szálljon ki. Egyben felkérte az alispánt, hogy a gazdasági egyesülettel egyetértően az érdeklődő gazda közönséget megbeszélésre a tél folyamán alkalmas módon hívja össze.

— **Uj hentesüzlet.** A Sárpyházban levő Lamy, illetőleg Daubner-féle hentesüzletet Balogh József törekvő fiatal hentesmester vette át.

— **Ipolyság gyér népessége.** Ipolyságon a hivatalos statisztikai adatok szerint a múlt évben született 171, meghalt 150, házasság létesült 39. A népesség száma tehát csupán 21 egyénnel gyarapodott.

— **Fedeztetési állomások.** A földmívelésügyi miniszter a vármegye területén az 1910 évi fedeztetési időnyre a következő fedeztetési állomások létesítését határozta el: um. Honifüzesgyarmat 5 mén, Ipolypászto 3 mén, Ipolyság 4 mén Ipolyszalka községben a mének rossz kihasználása miatt valamint azon okból is szüntette meg a fedeztetési állomást, mivel a község a fedeztetési állomás további meg-hagyásához nem ragaszkodott.

— **Kazettákat** minden nagyságban és minőségben (discret, stb.) Neumann Jakab papírkereskedésében vásárolhatunk. (Nevet, egy óra alatt rányomunk.)

— **Bélyegzőket, pecsétnyomókat** fametszeteket, sárgaréz, ajtó, és címtáblákat, számozó gépeket és minden e nem-hez tartozó munkát az árjegyzék szerint árba 15 százalék árengedménnyel szállít Neumann Jakab könyvnyomda-, és könyv-kötészet tulajdonos és papírkereskedő Ipolyságon.

— **Képestapok** nagy választékban Neumann Jakab papírkereskedésében kap-hatók.

IRODALOM ÉS ZENE

— **Mikszáth és a Népmese.** „A gyermeket már a legkisebb korától kezdve a magyar népmesékkel kell mulattatni, mert a népmesékkel szívja be a nemzete szellemét, az egészséges nép lelket, ezek-ből alakul ki szinessé, formássá, erőteljessé a nyelve.“ Ezzel az igazí arnyomdással vezet be Mikszáth Kálmán egy pompás népmesét a Jó Pajtás újévi számában, bejelentvén e lap olvasóinak nagy öröme, hogy a népmeséket „megnyesegeti“, s így megnyesegette, megtisztogatva adja át a gyermek-világnak. Ez a bejelentés egymagában elég volna, hogy a magyar gyermekvilág hétről-hétre szívrepesve várja a „Jó pajtás“-t. De ime a lap szerkesztője is, Sebők Zsigmond, a Maczkó nemzetség híres írója, újra utnak indítja Dörmögő Dörmötör tekintetes urat és utilársát Hörpentő bátyát: lesz min nevetni apró és nagy embereknek egyaránt „Benedek Elek“, a lap főmunkatársa versben köszöntvén az új esz-tendőt, míg tavaly a Hortobágyra vitt két székely diákot, most másik két diákot a Székelyföldről indít utnak, hadd ismerjék meg a szép Székelyföld re-gényes tájait s a hozzájuk kapcsolt regéket és tör-neteket. Rákosi Viktor, ki már oly sok gyönyörű-séget szerzett az ifjuságnak a szabadságharc ide-éből szerzett történeteivel, most a bécsi diákok címmel kezd regényt szintén a szabad-ágharc ide-jéből. Szemere György, a magyar népelet e kiftűnő rajzolója, a Puti kutya megkapó történetét mondja el Endrődi Sándor, a nagy költő, állatokról mond csengő-bongó versikéket. Még számos vers, apró-ság, sport s művészi illusztrációk gazdagítják e szám tartalmát, Valóban, e gyermekujás nagy missiót teljesít. Előfizetési ára egész évre 10 korona, fél-évre 5 korona, negyedévre 2 kor. 50 fill. Kiadja a Franklin-Társulat (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadó-hivatal.

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Ár 1.20 Kapható minden orvos által ajánlv. gyógyszertárban. Készíti: Beretvás Tamás gyógyszerész Kíspesten 3 dobozzal ingyen postai szállítással.

A KÖZÖNSÉG PANASZKÖNYVE

(E közérdekű felszólalásokra nyitott rovat közleményeinek valóságáért a beküldő felelős.)

(Megszűnt pálinkamérés.)

A főtéren levő Link ezélt Hirschbein féle házban lévő pálinka mérést és korcsmát új évtől megszüntették. — Nem tudjuk mi indította erre a magas pénzügyet, az e talán, hogy városunkban tulsok az italmérés? vagy talán főszolgabíránk volt-e azon, hogy ezen városunk legelőnebb pontján levő, de igazán közbotrányt okozó pálinkás butik végre becsukassék. Mert itt adott találkát egymásnak a város sőpredéke, nem mehetett el itt senki, de különösen a hölgyek — annélkül, hogy az itt ácsorgó dolgtalan ittas népség boiránykoztató és illemt sértő beszédjét ne hallja.

Pedig szilveszter estéjén a tulajdonos vendégeitől úgy bucsuzott el — a legközelebbi viszontlátásig.

Reméljük azonban, hogy ez igen soká lesz, — mert legtöbb ideje, hogy ezen fölösleges italmérési helyiség eltűnjön városunk legfrngalmasabb részéből.

Cenzor.

Cserben hagyott tejárusító.

A *Honti Lapok* mult számában írta, hogy az ipolysági tejárusítók karteljébe *Asbóth József* vendéglet nem lépett be, és tejárusítást nyitott, melyben a tejet továbbra is a kartel által felemelt 20 fillér helyett ezután is 16 fillérért árusítja.

Erre több tejárusító megrökönyödve, a kartelt megszegte, és szintén visszatért, természetesen kényszerűségből a 16 filléres tejárra.

És mi történt? nem az, hogy a tejfogyasztók *Asbóth Józsefet*, ki a tövist a közönséglábából kihnta, támogatná, hanem cserben hagyták és visszatértek a megszégyenült kartelistákhoz.

Ilyen hálátlan a mi közönségünk, Csak-hogy ezen okulva, egy újabb áremelés esetén nem akad olyan együgyű ember, aki a megszarolt közönségen segíteni akarjon.

Több tejfogyasztó.

BŐRBAJOKAT,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, a melyek vérszegénységből erednek és nem akarnak gyógyulni, a

SCOTT-féle EMULSIÓ

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

szüntet meg legjobban. A leg-tisztább alkatrészek, a melyek izletes módon könnyen emészthető krémmé egyesítetnek a kiváló SCOTT-féle eljárás által, a

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hírnevet biztosítottak számára ezeknél a bajoknál.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill. Kapható minden gyógytárban.

Képeslapok

nagy választékban
Neumann Jakabnál
kapható.

**HIRDETÉSEKET
ÉS REKLÁMOKAT
JUTÁNYOSAN KÖZÖL A
KIADÓHIVATAL.**

Van szerencsém a helybeli és vidéki könyvkedvelő közönség b. figyelmét

== újabb gépekkel ==

felszerelt könyvkötésetemre felhívni: aminek folytán abban a helyzetben vagyok, hogy a legszebb kivitelű úgy egyszerű valamint

== diszkötéseket ==

(valódi műaranyozás és műmárványozással) kifogástalanul s jutányosan készítek.

Szenzációs

kedvezmény

gyanánt

minden 10-ik kötet ingyen!!

Remek kivitelű plusz díszmüccikk munkák készítése!

A n. é. közönség b. megrendeléseit tisztelettel kéri

NEUMANN JAKAB

könyvnyomda és könyvkötéset tulajdonos
IPOLYSÁGON.

Köhögés rekedtség és nurut ellen nincs jobb a

Réthy féle pemetefű cukorkánál

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHI-felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHI-felét fogadjunk el.

A magyar ujságírás szenzációi!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószóija.

Főszerkesztő: Braun Sándor Felelős szerkesztő: Hacsak Géza

Naponkint 150.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre . 16 — K. Negyedévre . 4 — K.
Félévre . 8 — K. Egy hónapra 1.40 K.

A NAP apróhirdetési levelezőlapja

10 szóig — — — 30 fillér

20 szóig — — — 50 fillér

40 szóig — — — 1 korona

Kapható minden ujságelárusító helyen.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre . 6. — K. Negyedévre . 1.50 K.
Félévre . 3. — K. Egy hónapra —.50 K.

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal.

Budapest VII., Rótk Szilárd-utca 9.

A FIDIBUSZ

1905b., 1907., 1908., és 1909 évfolyamai

diszkötésben

kapható. Egy-egy kötet ára 5 korona.

Mind a négy kötet egyszerre való megrendelésénél 20 százalék engedményt adunk.

**TÖRLEY
PEZSGÓ**

== 6 korona! — Reklám ár! — 6 korona! ==

250 levélpapír, 250 boriték cégnyomással és 100 drb. névjegy 6 korona.

500 levélpapír, 500 boriték és 100 névjegy 10 korona.

NEUMANN JAKAB

könyvnyomdájában

IPOLYSÁGON.

== 6 korona! — Reklám ár! — 6 korona! ==

Csuzy Pál ur **Ipolybéli** kb 465 hold kiterjedésű birtoka, mely közvetlen a vasuti állomás mellett területi szabad kézből egyben vagy parcellánként eladó.

Bővebb felvilágosítással a Nyitrai **Leszámitoló és Jelzálogbank**

Igazgatósága szolgál. Ügynökök megállapodás szerint díjaztatnak.

Prachár József

mű és épület bádigos **Ipolyságon fő-ut 7, a nagytözsdével szemben.**

Hol minden e szakmába tartozó munkát készítik, terv és rajzok után, u. m. **diszes tetőablakokat, csucsokat, vízgyűjtő-medencéket, épületek, templomok, tornyok-fedését, javítását és festését.**

Elvállalom vízvezeték, fürdő szoba angol-klozetek berendezését, villámhárítók, villamos-esengők felszerelését és javítását.

Saját rendszerű gyorshevíítő fűtős fürdő-kádak

Fürdő-kádak már 15 kor.-tól feljebb. Elismeret munka az árak jutányosak

Ősidőktől fogva szappannal tisztítjuk a ruhán esett foltot, szappannal tartjuk tisztán testünket, szappan a legjobb szer a fog és szájmossa is a modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint. Érthető tehát Sztraka Menthol fogszappanjának közkedveltsége, mely az inyt nem marja, mégis erősen desinfiál, habja nem undorító, sőt ellenkezőleg tartósan üdítő hatása eljut a fogközök legelrejtetteb zugába is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s a fogak romlása nincs többé. Ár a gyógytárakban 1 kor.

Kapható Berkó István gyógyszerésznél Ipolyságon, és Fényes Lajos gyógyszerésznél Ipolyenyéken.

Császárfürdő Budapest. Nyár és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas rend tulajdona. Első-rangu kénes hévívízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használnak az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. **Uszodák, hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők.** Ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az Igazgatóság

Tiszta, hamisítatlan tejet

ajánl WEIL ADOLF egyházmaróti bérlő házhoz szállítva **literenként 16 fillérért.** Legkisebb mennyiség naponta 2 liter. Kötelezés mindkét részről egy évre.

Ipolysági piaci árak.

Buza 100 klgként kor.	24.60—25.00
Rozs	18.00—18.20
Árpa	13.00—13.20
Zab	12.80—13.00
Bab	20.50—21.00
Kukorica	12.50—12.20

998. 1909. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az Ipolysági kir. járásbíróságnak 1908 évi V. 743 számú végzése következtében dr. Lénárd Ákos ügyvéd által képviselt Koromzay és társai javára Knapné Braun Matild ellen 461 kor. 17 fill. s jár. erejéig 1908. évi október hó 7-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfogott és 3440 koronára becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, lovak stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. bíróság 1908 ik évi V. 743 7. számú végzése folytán 461 kor. 17 fill. tőkekövetelés ennek 1908. évi október hó 1 napiától járó 6 százalék kamatai, egyharmad százalék váltódíj és ennek járulékaí bíróság már megállapított költségek erejéig H o r h i - ban leendő megtartására 1910. évi január hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendel- tetik.

Kelt Ipolyságon, 1909. évi december hó 31. napján.

Németh Emil

kir. bír. végrehajtó.

Van szerencsém a n. é közönség becses tudomására hozni, hogy a főtéren levő Daubner féle

hentes üzletet

áttvettem, hol a mészáros üzletet is bevezetem.

Fő törekvésem mindig oda fog irányulni hogy t. vevőimet és megrendelőimet a leghozzáértőbbben és legpontosabban szolgáljam ki.

Becsés pártfogásukat tisztelettel kérem.

Balog József

mészáros és hentes mester.

2--10

Meghívó.

A Hontmegyei népbank részvénytársaság 1910. évi január hó 23-án d. e. 10 órakor Ipolyságon, az intézet helyiségében tartandó

VI-ik évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT.

1. Az 1909. évi zárszámadás és mérleg felülvizsgálása.
 2. Az igazgatóság jelentése és az abban foglalt javaslatok elintézése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. A nyeresemény feletti rendelkezés.
 5. Megbízatása az igazgatóságnak, hogy alkalmilag az intézet számára megfelelő házat vehessen.
 6. Elnök, alelnök, igazgató, 2 helyettes igazgató, 24 igazgatósági tag és 5 felügyelő bizottsági tag választása.
- Ipolyság, 1910. január hó 5-én.

Az igazgatóság.

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) **5-500.000 korona vagyonnal** fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is,) akiknek komoly szándékuk van és **gyors házassághoz** akadály nincsen, írjanak e címre:

L. Schlesinger,
Berlin, 18. Deutschland.

Ne mulassza el megizlelni

A Hontmegyei Gyógyi a legjobb gyógy- és borvizgyógy. (Hont m.)

Lengyel Béla dr. egyet. tanár véleménye szerint kiváló alkalikus sulfátos savanyú víz, mely a konyhasón, szikson és sulfátokon, kívül figyelmet gerjesztő mennyiségben lithiumot is tartalmaz.

Az elemzés szerint a gyógyi víz az alkalikus sulfátos savanyú vizek közé tartozik. Főalkotó részei a natrium bicarbonát, a chlórátium és a sulfátok. E mellett kevés kénhidrogént és nagy mennyiségű szabad szénsavat tartalmaz.

Chemiai alkotó anyai és a feloldott sók jelentékeny mennyiségben fogva a gyógyi víz az értékes gyógyvizek közt foglal helyet. — Jónak bizonyult az emésztési zavarok, gyomorsavanyúság, gyomorhurut, gyomorégés, a nyereghántalmak, alhasipozsga, sárgaság, elhízottság, vese és hólyaghurut eseteinek gyógykezelésénél. **KITÜNŐ BORVIZ.**
A nagyméretű magy. kir. Belsőügyminiszter 53931. sz. a. kelt magas rendelkezésével a gyógyi savanyúviznek a „GYÓGY FORRÁS” címet és jellegét megadta.

Üvegje ipolyságon 8 fillér.

A gyógyi-gyógyforrás vizét a kezelésem alatt álló közkórházban kipróbáltam s azt találtam, hogy a gyomor bántalmak némely alakjánál gyomor savanyúság — továbbá vese homok, vese kövek esetében s a légszó szervek hurutos bajainál nyálka oldó hatásánál fogva előnnyel alkalmaztam.

Kovács Sebestény Endre dr.
kir. tanácsos Hontvármegye főorvosa,
a III. oszt. va-kórházrend tulajdonosa, közközházi igazgató.

Az Adria Biztosító Társulat főügynöksége.

Superfoszfátot
Chilisalétromot
Thomassalakot
Szárított répaszeletet
Korpát
Gazd. vetőmagvakat
jutányosan ajánl és állandóan raktáron tart
Berczeller Márton
9-52. Ipolyságon.

Szőlőoltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet **INGYEN**

és bérmentve küldöm meg, a ki a címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai és gyökere veszszökből, a világhírű Delawareből állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi uradalomtól.

Czim: Szücs Sándor fia, szőlőtelepe, Bihardioszeg.

6298. 909. tkvi sz.

Árverési kérvénye Nagymaros- visegrádi tkpénztárnak Stum Sebestyén örökösai elleni végr. ügyében.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vámosmikolai kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Donáth Szilárd ügyvéd által képviselt Nagymaros visegrádi tkpénztárnak Stum Sebestyén örökösai elleni végrehajtási ügyében végrehajtható 200 kor. tőke, ennek 1909. április 7-től járó 6 százalékos kamatai 10 kor. 25 fill. óvási egyharmad százalékos váltódj 82 kor. 05 fill. költségből, továbbá ugyancsak végrehajtható 500 kor. tőke ennek 1909. március 30-tól járó 6 százalékos kamatai 9 kor. 73 fill. óvási egyharmad százalékos váltódj és 94 kor. 65 fill. költségből álló követeléseinek kielégítése végett az ipolysági kir. törvényszék alulírt kir. jbiróság területén lévő Nagymaros község határában fekvő s Stum Sebestyén nevében álló a nagymarosi 1614 sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. 228 hrsz. haz 217 sz. alatt

és kerttel nevű 168 négyzetöltnyi ingatlanra 1950 kor. kikiáltási árban,
továbbá a I. 2, 5-10 sorsz. s az 1881. 21. t. c. 155. §-a alapján együttesen elárverezendő; 119. hrsz. szőlő áberfeld 460 négyzetöltnyi, 3236 hrsz. rét a szigetben 934 négyzetöltnyi 3918 hrsz. szőlő Trieb (Sóhegy) 665 négyzetöltnyi 3940 hrsz. rét Trieb (Sóhegy) 487 négyzetöltnyi, — 4185 hrsz. szántó föld kis Csitar 225 négyzetöltnyi 4411 hrsz. szántó Nagy Csitar 1230 négyzetöltnyi ingatlanokra 988 kor. kikiáltási árban, —

továbbá II. 1-4 sor. hrsz. 1881. évi L. X. t. c. 155. §-a alapján együttesen elárverezendő 3941 2. hrsz. legelő Turkegrunná, 4593 27-ben legelő banygyason 1200 négyzetöltnyi ingatlanokra, továbbá a

II. 3. sorsz. a 3493 sz. tjkv. foglalt közös legelőből járó 8-adik részre A. I. 4. sor. a 3494 sz. tjkv. foglalt közös erdőből járó 8-adik részre 540 kor. kikiáltási árban.

s végül a III. 1-8 sorsz. s az 1881. évi L. X. t. c. 155 §-a alapján együttesen elárverezendő 4109.1. hrsz. legelő kiscsitar nevű 600 négyzetöltnyi, — 4593 27 hrsz. legelő Magyás árok nevű 600 négyzetöltnyi ingatlanokra 57 kor. kikiáltási árban, a végrehajtási árverést elrendelte, hogy ezen ingatlanok 1910. évi február hó 9-ik napjának d. e. 10 órákor Nagymaros község házában megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos óra alatt a tkvi baóságánál, valamint a Nagymaros község házában megtekinthető feltevések mellett a 228 hrsz. ingatlan a kikiáltási ár egykedden alul a többi elárverezni rendelt ingatlan pedig a kikiáltási ár kétharmadán alul elagatni nem fog.

Venni szándékozók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénz, vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez bánatpénzzel előle tenni a készpénzt pedig kiegészíteni.

Vevő pedig köteles a vételár árverés jogerőre emelkedésétől számított 20 nap alatt a vételár után az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt a betétkezelési szabályok szerint az ipolysági kir. adóhivatalná.

A hirdetményi kivonat a „Honti Lapok” című hivatalos lapban háromszor közölteendő.

Az árverési kérvény költségei 25 kor. megállapítottatik.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Vámosmikolán, 1909. évi október hó 20-án.

2 3

D o m b y
kir. albiró.

Báró Baratta Alajos

keramikai gyáraí

TETŐ CSERÉP
KÁLYHÁS HŰVŐG
CHAMOTTE TÉGLA

Poltár

Losonc mellett,

KÉPVISELŐT KERES!!

Kiűnő minőség olcsó ár!

FRISCHER ADOLF férfi-szabó és divatáruháza IPOLYSÁGON.

Ismert elsőrangú szabászat! ANGOL és HAZAI szövetek!

Őszi és téli divatkülönleg sségek.

Pelikán és Gyukits, Borsalino és Pichler kalapok egyedüli raktára.

Elegans dzsentri kalapok. Angol nyakkendők (Castle Make.)

Férfi, női és gyermekcipők a legjobb kivitelben. Izléses fű és gyermek ruhák és felöltők. Ingek, gallérok, kézelők, lábravalók zsebkendők.

Kész férfi ruhák és téli kabátok, bundák.

Sétabotok, esernyők, „Storm Slipper” sárcipők.

Sport cikkek legfinomabb amerikai és Triumpli cipők

Vizhatlan vadász gallérok és bagaria cipők, halina csizmák, sapkák, kalapok, kamaslik, vadász harisnyák. Férfi, női és gyermekharisnyák.

Valódi pécsi „Hamerli“-féle férfi és női keztyük.

Bőröndök, utazokosarak, gyermek-kocsik, táskák, uti takarók.

FRISCHER ADOLF férfi-szabó divatáru házában
IPOLYSÁGON.

Pontos s gyors kiszolgálás!